

Louis gaizoa

LUZIEN ETXEZAHARRETA

PENA da Valade Akitaniako Kontseiluaren lehendakariak ez Louis izena ukaitea. Louis Capet, alias Louis XVI hilarazi zutela Pariseko Iraultzaren plazan 200 urte direlarik kronika honetako alderatze bipiltzaile baten gaia eskaini baitzuelakotz azken egun hauetan.

Errege zenaren hobendun izaiteaz ala ez bada solasik. Giza gaizoa batentzat har arazi nahi digute 1774.ean, 20 urterekin errege izendatu zutena eta 19 urte beranduagon gillotinatuta zutena. Biktima behar gabekoa zen, heriotz zigorra behar gabekoa den bezalatsu: bere epaiketarik ez du inor handitu eta Errepublikak bere odolak ez du maitasunez jantzi.

Hala ere errazegi ahazten da Erregimen Zaharreko handi mandiek jasanarazia jendea-ri, pobreen mespretxua, jainkotasunez jantzi botereen gehiegikeriak. Pariseko langileen presoak ditu deputatuak heriotzaren bozkatzera bortxatu azken batean. Urteetan zehar bidegabekeriak indartu mendekua zen.

Jacques Valade Louis-ekin alderatzera jarri berdintsu zenbaitzuek ekar lezakete. AHT treinen kasuak 'Monsieur Veto'ri pentsa arazten du: behin bai eta bestean ez, nola doan herriko haizea eta berdin Tuileries jauregian bezala txapela buruan janzteko prest iraultzalariek eskaini baso ardoa hustuz.

Esku batez Ipar Euskal Herrian bide berriaren ildo erraldoia egitarautzen eta bestearekin herriarren protestaren firfira entzun orduko, hauteskunderen zelai gudutsuaren ertzean, horra demokraziak omen agindu vetoa jalgitzen duela.

Ainhoako Herriko Etxean, pentsaturik euskara indar lezaketa 'Ainhoako Itunak', kazetari enuxent batek gehituz Nafarroa eta Euskadin euskarak toki ofiziala zuela, Valaderi eskatu zion nola nahi zuen indartu 'kultur harremana' hiru erregioen artean. Frantziako legeen gain zela kontua jakin zen orduan. Veto beraz euskararentzat. Batek burua galdu zuen horrelako baten gatik.

Otsoa beti otso

LONTXO OIHARTZABAL

PUBLIKO-TASUN bidetari ekin dion hainbat ikastola bere erabakiaren ondorio kezgarriak sumatzen hasia da dagoeneko. Egunkarietatik jaso ahal izan dugunez, ikastola bati hamaika (11) irakasle aldatu zizkion kolpetik Buesa jaunaren gidaritzapeko administrazioak ikasturte honen hasierarako. Lehengo irakasle euskaldunen ordez euskararik ez dakiten irakasleak bidali dizkie Buesa jaunak hango eta harutzagoko ikastola batzuei. Hemengo eta oraingo publikotasunaren penak eta kalteak nozitzen hasiak dira, beraz, ikastola hoietako arduradun kezkatu eta guraso arduratuak.

Arazoa konpondu nahiean Buesa jaunarekin elkarriketatzen hasi zirenean, edozein konponbiderako atak itxi dizkie Hezkuntza Sailko buru nagusiak: horrelakoxeak omen dira publikotasunaren baldintzetako batzu gaur eta hemen sare hori hauta dezaten ikastetxeentzako.

Nik, behintzat, eskertu nahi nioke Gasteizko botikari-semeari bere gogoia eta asmoa argi eta garbi adierazi digulako ikastola gehienek beren erabakia har dezaten baino lehenago. Otsoa, oraingo honetan, otso moduan agertu zaigu ardi-narruz mozturatu gabe. Eta hori eskertzekoa da.

Orain badakigu eskola-hitzerrena nolako izpirituz irakurri eta interpretatuko digun politikari sozialistak. Eta hori ere eskertzekoa da. Erabakia hartu aurretik ondorioak garbi aurreikus ditzakegu horrela. Eta hori komeni zitzagun.

HEMEROTEKA

diana bezala aurkeztuz. Badakigu gure izena harrotzen dutenean gure borroari ari zaizkiola xaxaka. Oso ongi dakigu nork nori apuntatzen dion.

EDITORIALA

● EL DIARIO VASCO

Jaia lutoz jantzirik

Alde batera utzirik hiltzaileek krimena 'justifikatu' nahian erabiliko dituzten 'arrazoiak', ETari inoiz ez zaio zinetan axola izan drogaren kontrako borroka. Besterik gabe, hori baliatu egiten du lokailu makabro moduan hainbeste sufrimendu sortzen duen arazo baten aurrean. Halaber, krimenak errotik moztzen ditu balizko tregua bati buruzko espekulazioak, jendar-tean zabaldu zirenetik dagoeneko nahiko murriztuak. Berriz ere, terrorismoak bere hizkera zitala erakutsi du, berradiskidetzeari atak itxiz eta goardia ez jaistera behartuz gure elkarbizitzako lotsa den hau behin-betirako erauztekotan.

EDITORIALA

● egin

Nork nori dio apuntatzen?

Joan zen asteartean, San Sebastian bezperan, Donostiako soziedade ezagun batean, tiroz hil zuten Jose Antonio Santamaria. Oso gizon ezaguna zen medio periodistiko eta judizialean. Egin den behin behineko kontaketa baten arabera, korrupzio, kontrabando eta narkotrafikoan inplikaturik omen zegoela esan da komunikabideotan: (...).

Halarik ere, atentatua burutu zen egun berean eta atzo egun osoan, prentsak, irratiak eta telebistak egindako erreferentzia

guztiak 'Egin-en' hilaren 16an agertu ziren informazioei bakarrik zegozkien. Informazio horien artean hor dago Donostian PP partiduak duen zinegotzi erotu batena, kausa-efektuaren arteko erlazio larria eta axolakea eginez. Egunkari honek, atzo, komunikabideetara fax-ez nota bat bidali zuen, honi guztiari buruz beste medioetan agertu diren artikuluen berri zehatza emanez. 'Egin-en' publikatu zen informazioa ere oso-osorik igorri zitzaion. Narkotrafikoarekin eta orain erreferentzi-puntu izan den 'informe Navajas' delakoarekin erlaziozaturik dagoen ezer ez zen aipatzen egunkarian publikatu zen informazioaren parrafoetan.

OROZ / DIARIO DE NAVARRA

Alabaina, atentatua burutu eta berehala, periodistak —beren memoria, beren profesionaltasuna bezain amutsa izaki—, botereari lausenguka aritzeak ematen dien inpunitatean babestuz, egunkari honentzat ezartzen prestatu ziren delituan jausi dira. Nagusiekin ongi gertatzeko aukera berri hau usandu dutenean, atentatuaren eta gure egunkariaren artean erlazio arriskugarri bat jarri dute, beti ere gure informazioa faltsifikatuz eta beste medioek publikatu dituzten larriagoak makurki isilean gordez.

Zenbait kazetariren arinkeria, profesionaltasun eza eta tzarkeria interesatuak su eman diote bolari, 'Egin' egiten dugunok

ZUZENDARIARI

Hilak 24, Lemoizko Martxa

Lemoizko zentral nuklearrak hamar urte t'erdia eman ditu geldirik. Zentral nuklearrak gabe euskaldunok kobazuloetara itzuli beharko genuela aldarrikatzen zuten horiek jan behar izan dute orain dela hogeitau urte esandako guztia.

Istoria, dena den, ez da guztiz amaitu, eta azken momentura arte ezingo dugu behar bezala disfrutatu.

Madrilgo Gobernuak joan den urtean onarturiko Plan Energetico Nacional (PEN) berrian Lemoizko proiektuak 'bizirik' dirau, nahiz eta moratoria mantendu. Hau da, arrisku nuklearra ez da behin betirako urruntzen, alde batetik, eta, bestetik, milioiak eta milioiak gastatzen dira zentrala mantendu eta militarki 'babestu' ahal izateko. Esan beharrik ez dago milioi guzti hauek kontsumitzaileon poltsikoetatik ateratzen direla, noski. Guk, ekologistok, aspalditik proposatu genuen konponbidea: zentrala suntsitzea eta Basordaseko kalatxoa ahal den heinean ze-

goen bezala uztea. Aurreztutako milioiak askoz interes sozial handiagoa duten beste proiektutan gasta litezke. Energia garbierikuntzan, adibidez. Baina, noski, dirutza hauek gure poltsikoetatik ateratzen direnez, haiei ez zaie xahutzea axola. Horra hor argindarraren errezioboan izan dugun igoera berria, % 4.5ekoa. Konpainia elektrikoek ez dute galduko, ez.

Baina energiaren auzi honetan bada askoz kritikagai gehiago. Joan den irailean Energiari buruzko Nazioarteko Kontseiluaren XV. Biltzarrea egin zen Madril. Mundu zabalean energiari buruzko politikak bideratzen dituzten pertsonak eta konpainia elektriko handien ordezkariek bildu ziren. Eta, besteak beste, honako hau adierazi zuten: energia nuklearrari bultzatzea egin behar zaio, berotegi efektuari aurre egiten lagunduko duelakoan. Proposamen honen aldekoek 'ahantzi' egiten dituzte arrisku nuklearrak, hondakinen arazoak oraindik ere konpondu gabe dirauela 'ahantzen' duten bezalaxe. Baina, gainera, berotegi efektuaren kausarik garrantzitsuenaren erregai fosilen gehiegizko erabilpena da eta konpainia han-

diak berak dira petrolioaren deribatuen neurritz gainera kotsumoa promozionatu dutenak. Hori ere 'ahantzen' dute. Estatu espainolean, esate baterako, neurri ezberdinei 'esker' (besteak beste, trenaren bidezko garraioa baztertu karreteraren bidezkoaren onerako), biztanle bakoitzeko gasolina kontsumoa % 31.50 igo da 1985. eta 1989. urte bitartean.

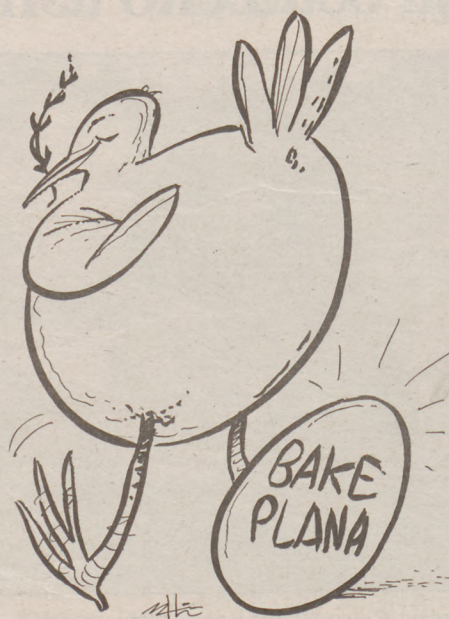
Energia garbierik? Haize-indarra? Eguzki-indarra? PENek adunurako baizik ez du kontuan izaten. 2000. urteari begira, eolikoak, adibidez, kontsumoaren % 0.2 baizik ez du beteko. Baina, benetako energia garbia, alternatiboa eta merkea aurreratu eta erabilpen errazionala dira. Eta bide honetatik barrena ere ezer gutxi ibili da Plan Energetico Nacional delako hori.

Orain arte esandako guztia eragatik eta askoz gauza askorengatik ere, EGUZKIK, eta Euskal Herriko Mugimendu Ekologista osoak, Lemoizko zentral nuklearraren erailpena exigitzen du.

GABI ISASA

Donostia

GAIA JARRITA

Bosniako serbiarrak

Paleko erabakiek poz anitz dakarte, guztion galdera da: hitz hauek noiz arte? Herri eskubideak zer tratatu daukate? Oinarria hor dago eta ondo bete... Bestela Balkanetan kontuak aparte berriro ere armek hitzegingo dute.

MIKEL MENDIZABAL

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria:
MARTIN UGALDEKontseilu Editorialeko Zuzendaria:
JOAN MARI TORREALDAI

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Zuzendaria: INAKI URIA

Zuzendariordea: LUZIEN ETXEZAHARRETA

Zuzendari Komertziala: JUAN INAZIO HARTSUAGA

Sustapena: NEREA AZURMENDI

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

HELBIDEAK

Erredakzio eta Tailerra: ANTZA S.A. Industrialdea 01-02. Pabilioak / 20160 Lasarte-Oria / ☎ 37 15 45 / Faxa: 36 54 93

Egoitza soziala, Publizitatea eta Administrazioa: Antso Jakituna, 16-1. / 20010 Donostia / ☎ 46 90 22 / Faxa: 45 59 57

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irritzi dorrea) / 31011 Iruñea / ☎ 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Barroeta Aldamar, 2-1. eskua. / 48002 Bilbo / ☎ 423 90 62 / Faxa: 423 94 60

Lapurdi / Nafarroa Beherea / Zuberoa: 503 Posta kutxatila, / 64105 Baiona / ☎ 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11